

19 (1120)-сон 15 май 2013 йил
Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

ЭРТАМИЗ ОНАЛАРИ

Талъат САЙФИДДИНОВ:
ҚЎЛЛАРИМГА
ТАЪЗИМ ҚИЛАМАН!

КИМЛАР КЎПРОҚ КУЛАДИ?

ПОЛВОНЛАРДАН
ПОЛВОН КЕЛАР

ТАҚДИРИМСАН, БАХТИМСАН, ЭРКИН ВА ОБОД ВАТАН!

САРМИШСОЙ ҲАЙРАТЛАРИ

«Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси ҳамда ЮНЕСКОнинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси билан ҳамкорликда ташкил этилаётган «Асрлар садоси»нинг бу гал Навоий вилоятининг Навбахор тумани ҳудудида жойлашган Сармишсой дарасида ўтказилишини эшитганимда, юртимизнинг яна бир бетакрор масканини кўришга бўлган кучли иштиёқ юрагимни чулғаб олган эди. Зеро, Фонд форумининг ушбу бетакрор ва халқчил фестивалини

томоша қилиш учун биргина мен ва юртдошларимиз эмас, балки хорижлик санъатсевар инсонларнинг ҳам «Қайдасан, Сармишсой» дея довлар оишб келаётгани бугун айни ҳақиқат. «Асрлар садоси»нинг Бухоро вилояти ва Қорақалпоғистоннинг Тупроққалъасида ўтказилган тадбирларида иштирок этганимда мазкур санъат сайли халқимиз ва хорижлик меҳмонлар юрагидан аллақачон мустаҳкам жой олиб улгурганига гувоҳ бўлгандим. Фестивалнинг Буюк Ипак йўли

орқали Фарб ва Шарқни, Жануб билан Шимолни туташтирган Сармишсойдай тарихий масканда ўтказилишининг замирида ҳам катта маъно бор, албатта. Чунки у аجدодларимизнинг юксак ақл идроки ва бунёдкорлик салоҳиятини намоеън этиб турувчи бетакрор маскандир.

— Тошкентдан яёв йўлга чиқиб, 14 кун деганда Навоийга етиб келдим, — дейди саёҳатчи Адҳамжон Ҳасанов. — 63 ёшга кириб, умримда биринчи бор бундай гўзал

байрамнинг гувоҳи бўлиб турибман. Сармишсойнинг табиати мени лол қолдирди. Бежиз бу жой танланмаган экан. Қайёққа қараманг, миллий қадриятлар, урф-одатлар жислоси кишини ҳайратга солади. Айниқса, Қашқадарё ва Сурхондарёдан келган бахшиларнинг кўшиқларини тинглаб, уларнинг суҳбатидан ўзгача завқ олдим. Худо хоҳласа, ҳар йили «Асрлар садоси» қайси вилоятда бўлса, пиёда етиб боришга ҳаракат қиламан.

(Давоми 2-бетда.)

САРМИШСОЙ ҲАЙРАТЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

— Ўтган йили бир дўстимдан «Асрлар садоси»нинг довруғини эшитгандим. Айниқса, миллий ўйинлар мени жуда қизиқтириб қўйди, — дейди япон кизи Нанами Ҳагивала. — Японияда ҳам миллий байрамлар кўп. Аммо бу фестивалга ўхшаб, ҳар йили турли вилоятларда ўтказиладиган байрамимиз йўқ. Ўзим бир ярим йилдан бери Тошкент шаҳридаги 16-шоҳининг тиббий ёрдам илмий марказида ҳамшира бўлиб ишлаётиман. Ўзбекистонликларнинг санимий меҳр-оқибатини кўриб, кетиш вақтимни яна ярим йилга узайтирдим. Санъатга қизиқганим боис, «Андижон полъаси» рақсини ўрганиб олдим.

«Асрлар садоси» фестивалида Марие Инове, Эми Амемия, Саназ Саймоко, Акеми Тада каби кўпга япон қизлари ва бошқа миллат вакилларининг миллий ва замонавий куй-қўшиқлари

мизга берилиб рақсга тушаётганини кўриб, ич-ичиндан қувонсан, киши. Ахир, шу эмасми, «Эзгулик дунёни қутқаради», «Санъат — дўстлики чорлайди» деган сўзларнинг ҳаётиимиздаги исботи.

Ён-атрофни кузатарканман, таниш чехрага кўзим тушиб, қувониб кетдим. Бухоролик машҳур кулол Кубаро Бобоева ҳам мени кўргач, эслади шекилли, жилмайди. Онахон билан саломлашиб, ҳол-аҳвол сўрашга тушдим.

— Менга ўхшаган аёл ҳунармандларни кадрлаб, фаолият юритишимизга катта имконият ва имтиёзлар яратиб берган Президентимизга минг раҳмат. Кулолчилик ор-

Инсоннинг умри неча йил яшагани билан эмас, қилган савобли ишлари, хайрли амаллари билан сарҳисоб этилади. Ўтган ҳафта юртимизда кенг нишонланган 9 май — Хотира ва қадрлаш умумхалқ байрами куниди умрини эзгу ишларга бағишлаган нуруний отахон ва онахонларимиз холидан хабар олдик, ўтганларни хотирладик. Жойларда турли тадбирлар, учрашувлар ўтказилди. Кўнгиллар меҳр-оқибат нуридан баҳраманд бўлди.

— Аслида хотира эзгу ишлар дебосасидир, — дейди Бўка туманидаги «Мустақил Ўзбекистон» фермерлар уюшмасига қарашли Ўртаепа маҳалласи раиси Ғуломжон Мухамедов. — Ҳар йили Хотира ва қадрлаш кунини маҳалламиз аҳли билан биргаликда нишонлаш анъананага айланган. Шу ерда туғилиб ўсган, ҳозирда республикамизнинг турли жойларида яшаётганлар ўз ота-оналарининг, ақинларининг қабрларини зиёрат этишга, қариндош-уруғ, маҳалла-қўйдан хабар олишга келишади. Нурунийларни бир пиёла чой баҳонасида суҳбатга қорлаймиз. Беморлар, боқувчисини йўқотган ва кам таъминланган oilаларни ҳудудимизда фаолият юритаётган тадбиркорлар, фермер хўжаликлари хомийлигида турли совға-саломлар билан йўқлаймиз. Маҳалла фаолларимиздан Толибжон Хотамов, Суюқбой Мухамедов, Гулмурод Ўсаров, Абдужаббор Шоимов, Исмоилжон Алимовлар шундай тадбирларда ўларининг беиминнат ёрдамларини аниқлайди.

— Очигини айтганда, инсоннинг бекадр бўлган кунларини ҳам кўрганимиз, — дейди маҳалла фахрийларидан бири Жўракул ота Мухамедов. — Эсимда, давлат хизматчиси бўлган одамнинг яқинлари оламдан ўтса, унинг ўзи жаноза-

ЭЗГУЛИКЛАР БЕШИГИ

уларга эл орасидаги иттифоқлик кўни-қўшничиликдан бошланади, деб ўқтираман. Илоҳим, элимиз тинч, осуда бўлсин.

Нигора ЭРКИНБОЙ кизи,
«Оила ва жамият» мухбири.

Асрлар садоси

қали халқ назарига тушдим, дунё кездим. Ҳар йили «Асрлар садоси»да қатнашаман. Қаранг, менинг кўгирчоқ ҳуштакларим энди жаҳон кезиб, дунёда ўзбек деган бағрикенг халқ борлигидан сўзламоқда, — дейди Кубаро Бобоева фахр билан.

Икки кун давомида Сармишсой дарасида тарих ва келажак юзлашди. Миллий ҳунармандчилигимизнинг дурдоналари ва санъатимизнинг бетакрор жилolari меҳмонларни ҳайратлар оламига етказди. «Асрлар садоси» санъат фестивали чин маънода қадим қадриятларимиз, миллий анъаналаримизнинг бетакрор намоёйишига айланди. Айниқса, миллий ҳунармандчилигимизнинг ривожланишида бу фестивал муҳим ўрин тутмоқда. Сармишсойда куракчи, кўгирчоқчи, чевару диванлар билан учрашдим. Соз усталари билан гурунглашдим ва бу бетакрор санъат байрами ҳунарманд усталарнинг, санъаткор ва бахши, чавандозу полвонларнинг кўнгилларини бир-бирига узилмас ришталар билан боғлаётганига, мустаҳкам кўприк мисоли тарих ва келажакни ўзаро яқинлаштираётганига гувоҳ бўлдим. Унинг жозибаси, жарангдор овози бутун дунёдаги санъат илҳосмандларини Ўзбекистон сари қорламоқда. Бу гўзал ва бетакрор маданият фестивали ҳадемай, жаҳондаги энг нуфузли тадбирлардан бирига айланишига шубҳа йўқ.

Назира БОЙМУРОДОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

Шукӯх

га қатнашолмасди. Қанчадан-қанча тенгқурларимнинг юрагиди ота-онаси ёки яқинини сўнгги манзилга кузатиб қўя олмагани туфайли ўчмас бир армон қолган. Шукри, мустақиллик шарофати туфайли ҳаёт гултожи бўлган инсон ва муборак хотираси улуғланидиган кунларга ҳам етиб келдик. Бундай тадбирлар айниқса, ёшларимизга ибрат мактаби, ўзига хос андоза вазифасини ўташи шубҳасиз.

— Маҳалламиз фаоллари, кекса онахон отахонларнинг бир дастурхон атрофида жам бўлиб, дуолар қилаётганини кўриб тўқинлашиб кетдим, — дейди маҳалла маслаҳатчиси Кумри Аширматов. — Одатда турли тантана ва айёмларга уларни тақлиф этамиз. Тадбиримизга маслаҳатчилардан Тўлғон опа Ҳамракулова, Шахло Ҳусановаларни ҳам тақлиф этгандик. Уларни «Ободлик кўнгилдан бошланади», «Соғлом турмуш — келажак гарови» каби мавзулардаги суҳбатлари йиғилганларга манзур бўлди. Одамлар орасидаги аҳиллик, ҳамжихатлик келин-қизларимизга ибрат бўлмоқда. Ҳозирда маҳалла аёллари кўмаги билан 50 қўтида ипак курти боқаямиз. Албатта бунда ёши улуг онахонларимиз ўз маслаҳатларини аяшмаяпти.

— Ёшим 82 да, — дейди Ҳури ая Шоимова. — Етти нафар келиним бор, уларга эл орасидаги иттифоқлик кўни-қўшничиликдан бошланади, деб ўқтираман. Илоҳим, элимиз тинч, осуда бўлсин.

Нигора ЭРКИНБОЙ кизи,
«Оила ва жамият» мухбири.

ЭНГ БАХТЛИ ОНАЛАРДАНМАН

— дейди окқўрғонлик Гулсара ая Кўшбоева мамнунлик билан

— Мен дунёдаги энг бахтли ва тахтли оналардан бириман, десам лоф бўлмайди, — дейди Окқўрғон тумани марказидаги Ҳамза кўчасида умргузувчилик қилаётган Гулсара Кўшбоева фахрга тўлиб. Ая бу йил ўзининг 77-баҳорини қаршилади.

Мақтанганларича бор онахоннинг. Нега десангиз олти нафар фарзандидан 24 неvara ва 29 нафар чевараси чор атрофида парвона. Бири қўйиб, бири эркалайди.

Гулсара опанинг отаси, раҳматли

Алимқул ота ҳамда онаси Рисолат аялар ҳам эл қорига яраб ўтишди. Бир умр ҳалол ишлаб, пешона тери тўкиб меҳнат қилган бу инсонларнинг суюкли фарзанди бўлиш Гулсара Кўшбоева ҳам ўзининг камтарингина хизмати туфайли элдошлари орасида обрў, иззат топди.

Умр йўлдоши Амир ота (Оллох раҳмат қилсин) ҳам кўп йиллар тумандаги машина трактор паркларида турли вазибаларда ишлаб кадр топди. Энг қувончлиси, иккиси бир-бирига суянчиқ

бўлиб, қобил фарзандларни вояга етказишди. Бугун уларнинг бари жамиятда ва oilасида ўз ўринларини топишган.

«Бахт ҳам, саодат ҳам тиллоларга тенг бўлган вақтга ўхшаб ҳамиша одам-зот билан ёнма-ён юради. Уларни фақат қадрлаш ва азиз деб билмоқ керак. Ана шундагина эл орасида обрў-эътибор топади. Илоё, инсофли, йимонли одамларнинг умрлари узун, тоелари бутун бўлсин. Ўртимизга ҳеч қачон кўз тегмасин!» дея дуога қўл очади Гулсара ая шодмонлик билан.

Ҳамид МУСОҚОВ.

Жараён

БОЛАЛИКНИНГ РАНГИН НАМОЙИШИ

Ўзбекистон Бадий академиясининг Марказий кўргазмалар залида Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари иштирокида «Камалак жилоси» болалар расмлари республика кўрик-танлови бўлиб ўтди.

Тадбир Халқ таълими вазирлиги, «Sen Yolg'iz Emassan» республика жамоатчиликлари болалар жамғармаси, «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси, Ўзбекистон Бадий академияси ҳамда Миср Араб республикасининг мамлакатимиздаги элчихонаси фандар, таълим, маданият маркази томонидан ташкил этилди.

Танловнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Бадий академияси раиси А. Нуриддинов, «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси бошқаруви раиси С. Иномова, Халқ таълими вазирлиги ўринбосари А. Холбеков ва бошқалар сўзга чиқиб, мамлакатимизда ёш истеъдодларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг маҳоратини янада оширишлари учун яратилаётган имкониятлар ва эришилаётган ютуқларни эътироф этдилар.

1997 йилдан бери ўтказиб келинаётган ушбу кўрик-танлов иқтидорли ёшларни аниқлашга, уларда тасвирий санъат ва ижодга бўлган қизиқиш ва интилишни янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Болажонларнинг беғубор дунёқарашиди камалак рангларидек жилolar ва уларнинг умид, гўзалликка интилиши чицаётган расмларида ўз аксини топмоқда.

Бу йилги кўрик-танловда республикамиздаги Меҳрибонлик уйларида 1500 нафар тарбияланувчилари иштирок этиб, вилоят бошқармаларида топишган 100 дан ортиқ акварел расмлар ва 80 дан ортиқ амалий санъат асарлари якуний босқичга тақдим этилди.

— «Камалак жилоси» расмлар кўрик-танлови йилдан йилга кенг тус олиб бормоқда, — дейди «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси бош мухтаассиси Аббосжон Эргашев. — Унда иштирокчилар сони ортиши билан бирга ҳайъат аъзолари эътиборига ҳавола этилаётган расмлардаги ранглар уйғунлиги, тасвирлардаги мазмун ва моҳият чамбарчаслиги томошабинни ўзига тортади. Болажонларнинг ижодий ишларини томоша қилар экансиз, уларда миллий анъаналаримиз ва қадриятларимиз, диёримизнинг гўзал табиятини ўзгача бир йўсинда, ўзига хос услубларда акс этилганига гувоҳ бўласиз.

Бу йилги танлов якунига кўра, тасвирий санъат соҳасида биринчи ўринни Жиззах шаҳридаги 29-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси Достон Бердиев ва Сирдарё вилоятидаги Болалар шахарчаси тарбияланувчиси Рамазон Исроилов эгаллади. Амаллий санъат йўналишида Навоий шаҳридаги Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси Меҳрибонгиз Қаландарова, Андижондаги Болалар шахарчаси тарбияланувчилари Ихтиёр Комилжонов ҳамда Элдор Раҳмонқуловнинг ишлари энг яхши деб топилиди.

Барно МИРЗААҲМЕДОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

УЧ АВЛОД УЧРАШУВИ

Тошкент вилояти «TURON» ахборот-кутубхона марказида 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва меҳнат фахрийлари билан «Буюк аждодларга — буюк эҳтиром» мавзусида уч авлод учрашуви бўлиб ўтди.

Тадбирда уруш ва меҳнат фахрийлари, маҳалла фаоллари, Ҳамза туманидаги 147-мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари, 206-умумтаълим мактаби ўқувчилари, ижодкорлар иштирок этди.

Ўз мухбири.

15 май — Халқаро оила куні муносабати билан Чилонзор тумани ҳокимлиги томонидан Муқимий номидаги ўзбек давлат мусикий драма театрида «Оила — муқаддас даргоҳ» мавзусида бўлиб ўтган маънавий-маърифий тадбирга намунали ва ибратли хонадон вакиллари, фаол хотин-қизлар тақлиф этилди. Шунингдек, турли номинациялар бўйича ибратли оилаларга эсдалик совғалари топширилди.

— Оилалар тинч-тотувлиги, мустаҳкамлиги жамият тараққиётига ҳам ўзига хос

15 май — Халқаро оила куні

си олий маълумотли, — дейди Исом Усмонов маҳалласида яшовчи Хуррият ая. — Бизлар орзу қилган касб-хунарларни эгаллаб эл хизматини адо

этишяпти.

— Биз ушбу тадбирда «Тадбиркорлар оиласи» номинацияси бўйича қолиб бўлди, — дейди «Барака сифат» мебел ишлаб чиқариш корхонаси раҳбари Яйра Эргашева. — Оилавий тадбиркорликнинг афзал томонлари жуда кўп экан. Аввало, ҳам-жиҳатликда иш олиб борилади. Хўжайиним мебел ишлаб чиқариш билан машғул бўлса, мен хужжат юритиш, маҳсулотлар олди-сотдиси билан шуғулланаман. Икки ўғил, бир қизимиз бор.

Мавлуда Абдукаримова, 496-мактаб-гача таълим муассасаси мудираси:

— Ота-она, бола-чака битта оиладан иборат бўлса, иш жойдагилар ҳам катта бир оила-да. Муассасамизда қирқ нафардан ортик ишчи-хотимлар хизмат қилишади. Улар орасида нафақа ёшига етган, қай-нона бўлган оналардан тортиб, эндигина оила қурган ёш келинчақлар ҳам бор. Аҳиллик, тотувлик бор жойда, меҳр-оқибат, хайр-барака зиёда бўлишини ўз фаолиятим мисолида кўраямиз.

Нигора АЛИШЕР кизи,
«Оила ва жамият» мухбири.
Суратлари
Машраб НУРИНБОЕВ олган.

ОҚИБАТ ҚЎРҒОНИ

Оила меҳр-муҳаббат қўрғони, эл юкига елка тутувчи ўғил-қизларни вояга етказувчи тарбия масканидир.

Мамлакатимизда қарийб 30 миллиондан кўпроқ аҳоли яшайди. Шунинг 54 фоизи хотин-қизлардир. Шунингдек, юртимизда 4 миллионга яқин оилалар мавжуд. Ҳар йили 254 минг янги оила барпо этилиб, 751 минг нафар чақалоқлар дунёга келмоқда. Албатта, дунёга келаётган ҳар бир фарзандни тарбиялаш, уни фазлу камолга етказиш, ҳар бир оиланинг асосий вазифаси ва ота-онанинг муҳим бурчи ҳисобланади.

Кўплаб оилалар ўзининг биргина иқтисодий вазифаси туфайли жамиятга, давлатга катта иқтисодий фойда келтиради. Тасаввурга осонроқ бўлиши учун айтиш мумкинки, ҳар бир болани вояга етказиш учун оила давлатга камида 10-15 миллион сўмдан ортик миқдорда иқтисодий фойда келтиради. Яъни ҳар томонлама камол топган маънавий-ахлоқий етуқ, жисмоний-психологик соғлом шахсни етиштиришнинг маънавий-ахлоқий жиҳатларини ҳеч қандай иқтисодий мезон билан ўлчаб бўлмайди.

Аломалардан бири шундай деган экан: «Бола тарбияси учун давлатни бошқаришдан кўра ҳам тегароқ мушоҳада, ундан ҳам чуқуროқ донишмандлик керак».

Ота билан она бола тарбиясида ўзига хос кўзгудек муҳим ўрин тутди. «Кўвчи — бу кўзгу — унда нафақат ота-она, балки ўқитувчи, тарбиячи ва синф раҳбари ҳам

қўрилади». Демакки, агар фарзанд ноқобил бўлса, нафақат ўзига, балки атрофидаги яқин кишиларига ҳам иснод келтиради.

Юсуф Хос Хожиб ўзининг «Қутадғу билиг» асарида оилавий тарбияни бола ахлоқий тараққиётининг асоси деб шундай ёзган: «Агар боланинг хулқи ёмон бўлса, бунда боланинг айби йўқ, ҳамма айб — отасида».

Таниқли ёзувчи В.А.Сухомлинский эса «Агар одамлар болаларни ҳақида ёмон гапиришса, бу уларнинг сени ёмонлаганидир», деб ёзади. Ёки Сукроти ҳақининг фикри: «Ёмон болалар учун ота-оналарни жазоламоқ керак!» Буюқ файласуф Демокрит шундай дейди: «Оилавий тарбия — ота-оналар учун энг аввало, ўз-ўзини тарбиялаш демакдир».

Ҳаёт тажрибаси шуни кўрсатадики, баъзи ота-оналар боласининг ҳамма талаб-эҳтиёжларига ҳаддан ташқари эътибор бериб, инжиқлик ва ўжарликларини кўтаришга интиладилар. Натижада бола худбин, ёмон хулқли, жамиятга зарарли киши бўлиб етишади.

Хулоса қилиб айтидиган бўлсак, оила — жамиятнинг узвий ажралмас бир қисми экан, биз тарбиячилар, ота-оналар ёш авлод тарбияси учун доимо маъсулликни ҳис этиб яшайлик.

Муяссар ТОЛИПОВА,
Янгийўл ижтимоий-иқтисодиёт коллежи
педагогика-психологика
фани ўқитувчиси.

АҲИЛЛИК, ТОТУВЛИК БОР ЖОЙДА...

тарзда ижобий таъсир кўрсатади, — дейди Чилонзор туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Мухайё Саидикримова. — Ҳар бир хонадонга ғам-хўрлик кўрсатиш, моддий ва маънавий

қўмак бериш энг муҳим вазифаларимиздан бири саналади. Айниқса, Президентимиз ташаббуси билан эълон қилинган Обод турмуш йили Давлат дастурини ҳаёта кенг тадбиқ этишда ҳар биримиз масъул эканлигимизни чуқур ҳис этмоғимиз керак.

— Мен умр йўлдошим Расулхўжа Абдасўжаев билан 50 йилки тинч-тотув яшаб келямиз. Фарзандларимиз ҳам бизнинг берган таълим-тарбиямизни оқлашяпти, ҳамма-

Яқинда Фарғона вилоятига борганимда маҳалла фаолларидан бири мени Шоира исмли аёл билан таништирди-да, «Бошқаларга сабоқ бўлгулик синовларни бошдан кечирди боёқчи, ёзсангиз бўлармиди», деб қолди.

— Икки қиз, бир ўғлим бор, — дея сўз бошлади Шоирахон. — Қизим Шохиста туманимиздаги касб-хунар коллежининг иккинчи курсида ўқиётган пайтида ўзига тўқ, обрўли бир хонадондан совчилад кела бошлади. Топармон-тутармон кувёни қўлдан чиқармайлик, дедик-да, охири кўпам овоза қилмай, ундаштириб қўйдик. Барибир хабар топган маҳалла маслаҳатчиси, коллеждаги устозлари уйимизга келиб, бу ишчимиз нотўғри эканини, ўз қизимнинг тақдирига бунчалик бефарқ бўлмаслигини тушуниришга уринишди. Лекин мен бола меники, хоҳласам ўқитаман, хоҳласам, эрга бераман, деб оёқ тираб туриб олдим.

Шохиста коллежни тугатиши биланок тўйни бошлаб юбордик. Орадан саккиз ой ўтган, қизимнинг қорнида тўсатдан кучли оғриқ бошланиб, ҳушидан кетиб йиқилибди. Буёв шифохонага олиб борса, зудлик билан операция қилиш зарурлигини айтишибди. Бу нохуш хабарни эшитдим-у, олдига югурдим. Шифокорлар қизимнинг ҳаётини сақлаб қолишди. Аммо... нимасини айтасиз, энди она бўлолмайди. Сабаби... фақат менга аён. Қизим ҳар гал ҳайз вақтида кучли оғриқни бошидан ўтказарди. Мен эса уни мутахассисга кўрсатиш ўрнига, бундай пайтда пахта ёғини қиздириб, қовуғига суртиб қўярдим. Оғриқ бироз босиларди. Турмушга чиққанидан кейин ҳайз кўриш даври 10-15 кунга қўзилган экан. Аммо у бу ўзгаришнинг одатий ҳол деб қараб, ҳеч қимга билдирмай юраверган. Кучли шамоллаш натижасида бачадонда пайдо бўлган киста катталашиб, йиринглаб, тухумдон ҳамда найча (труба)га ҳам зарар етказган. Ташхисдан сўнг киста билан бирга қизимнинг тухумдони ва найча (труба) ларининг ҳар иккиси ҳам олиб ташланди...

ЭРТАМИЗ ОНАЛАРИ

бўлмиш қизларимизнинг сиҳат-саломатлиги ҳақида қайғуриш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир

Фарзанд кўролмаслигини билган қувёв ажрашишга қарор қилди. Шохиста ҳозир руҳий изтиробда. Унга қандай ёрдам беришни, нима деб овуттишни билмайман. Бирор жойга ишга жойлаштираман, дардини унутар деган умид билан маҳалла идорасига келувдим...

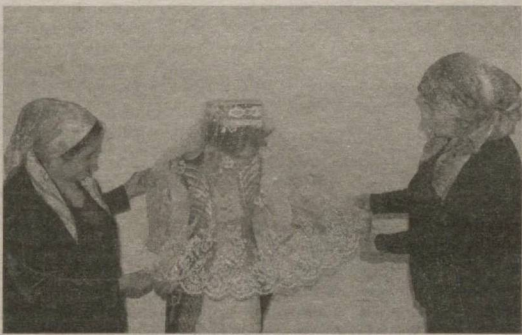
Дарвоқе, онанинг эътиборсизлиги бу оилага қимматга тушди. Устига устак

ҳайз даври бошланади. Айнан шу маҳалда қизлар яланг оёқ юриши, зах қўлларда кўп ўтириши, ёз кунлари ариқ ёки анҳорларда, бассейнларда совуқ сувда чўмилиш натижасида организмда шамоллаш кузатилади ва унинг олди олинмаса, бачадоннинг қайсидир қисмида киста пайдо бўлади. Ўз вақтида шифокорга мурожаат қилмаслик, арзимаган шамоллашнинг ҳам олди олинмаслиги натижасида киста тухумдон, трубаларга ҳам жиддий таъсир қўрсатиб, алал оқибат яна даҳшатли кўргулик — фарзанд кўролмасликка дучор қилиши мумкин.

Бугунги кунда республикамизнинг шахар, туман марказларида замонавий талабларга жавоб берадиган УТТ (УЗИ) апаратлари, ташхис марказлари мавжуд. Марказимизга ҳар йили минглаб оналар ўз ихтиёрлари билан қизларини олиб келиб, текширувлардан ўтказиб кетишади.

Ҳафиза МАМАДАЛИЕВА, республика «Оила» илмий-амалий маркази директори ўринбосари:

— Қизларни эрта турмушга узатишига оналарнинг тезроқ қайноналик мартабасига эришишга ошпаётгани ҳам сабаб бўлаяпти, десам хато қилмайман. Эътибор берилайки, ҳозирги пайтда қиз узатиб, ўғил уйлантираётган қайноналарнинг ўртача ёши 35-36 ёшга ташкил қилияпти. Аслида бу ёшда аёл фарзанд тарбиясидан ортиб, жамиятга

иккинчи бир хонадон аҳли ҳам улар олдида хижолат. Бу ёқда эса келгуси ҳаёти қандай кечишини ўйлаб ўртанаётган келинчақ. Азалдан бизда қиз боланинг тарбияси, саломатлигига алоҳида эътибор қаратилганлиги бежиз эмас. Хўш, нега кейинги йилларда турмушга чиқаётган келинлар орасида юқоридаги каби жиддий муаммолар кўпайиб бормоқда?

Малоҳат ОРИФЖОНОВА, Тошкент шаҳар болалар ташхис-маслаҳат маркази гинеколог, олий тоифали шифокор:

— Аслида қиз бола 8-9 ёшга етганида унда балоғат даврининг аломатлари сезила бошлайди. 12-13 ёшда эса унда

Долзарб мавзу

нафи тегадиган ишларни қилиши керак эмасми? Тасаввур қилинг, ўзи маънавий қўмакка муҳтож аёл қандай қилиб, ўғли ёки қизининг ҳаётида юзага келиши мумкин бўлган муаммоларга ечим топа олади?

Яна бир жиҳат, илгари аёллар йиғилган давраларда қизларни турмушга узатиш ҳақида сўхбат кетса, ёш қизлар уялиб ўрниларидан туриб кетишарди. Ҳозир-чи, оналаримиз қизларининг мийсаси ёшладан келин бўлиш фикрини сингдириб боришяпти. Агар қизнинг зиммасига ёшлиқдан фақат овқат пишириш, кир ювиш, рўзгор юмушларини бажариш каби вазифалар юклатилаверса, у шу уйдан тезроқ кутулиш чораларини излайди. Яъни эрга тегсам, ҳамма муаммоларим тугайди деб ўйлайди. Айрим оналарнинг қиз бола тарбиясидаги тутумларини кўриб ҳавасим келади. Қизларининг шурига ёшладан ўқи-изланиб, танлаган касбининг зўр мутахассиси бўлиш фикрини сингдиришади. Ана ўша оналарнинг фарзандларидан эртага тадбиркор, сиёсатшунос, раҳбар аёллар етишиб чиқади. Ўз навбатида улар ҳам келажақда ўзларига ўхшаган қизларни тарбиялашади.

Ҳаммамиз бу дунёда бир олам эзгу орзу-ниятлар билан яшаймиз. Ўғилми, қизми, барибир, уларнинг эртамиз вояси эканлигидан фойдаланамиз. Лекин, минг афсуски, орамизда шундай тоифа одамлар ҳам борки, уларнинг дунёқарашига, ҳаётга бўлган қизиқиши, савияси кўнгилни хира қилади. Энг ачинарлиси, улар гал-гаштак, чойхона, тўй-томоша, кийиниш учун истаганча пул-маблаг топади, бироқ ўзини-ку қўйверган, ҳатто умид билан ўстираётган фарзандининг сиҳат-саломатлиги ҳақида қайғургани келмайди. Ўғил болалардан ҳам кўра, қизларнинг ниҳоятда нафис ва нозик тарбияга муҳтож эканлигини унутмайлик. Улар эртага бир оилани гуллайтиш баробарида оналик бахтини татиб кўрмоғи керак-ку!

Нигора РАҲМОНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

Ўзбекистон халқ шоири, раҳматли Нормурод Нарзуллаев бундан бир неча йил илгари Талъат Сайфиддиновнинг ижрочилиқ маҳорати ҳақида шундай ёзган эди: "Доира оҳанглари қандай номласак бўлади? Куйи у, мусиками, нима у? Мен Талъат Сайфиддиновнинг доира оҳанглари кўшиқ дейман. Ҳа, улар тайёр кўшиқлардир. Тингласанг, сени сел қилади, кўкрагини тоғдек кўтаради. Керак бўлса йиғлатади ҳам. Ҳар соҳанинг ўз шоири бўлади. Мен Талъат Сайфиддиновни доира санъатининг шоири дейман. Унинг ҳар бир асари — зўр бир шеър ҳамдир".

Талъат САЙФИДДИНОВ,
Ўзбекистон халқ артисти:

ҚЎЛЛАРИМГА ТАЪЗИМ ҚИЛАМАН!

— Самарқанддаги Регистон ёнида, эски ҳовлилардан бирда яшардим. Отам мактаб директори эдилар. Болалик чоғларимда бошлаб доира чалишга қизиқардим. Мактабда партани чалиб ўтирсам, ўқитувчиларим дарсдан чиқариб юборишарди. Уша йиллари "Баҳор" ашула ва рақс ансамблининг рақсларини ва доирани чалдастлик билан чалаётган Қахрамон Дадаевнинг санъатини кўриб, "Менга ҳам "Баҳор" ансамблида ишлаш насиб этармикан", деб орзу қилардим. 13-14 ёшларда эдим. Самарқандда "Баҳор" ансамбли келди! Чипталар сотилган, одам тирбанд. Бир маҳал уларни, айниқса, Қахрамон Дадаевни яқинроқдан кўраман, деб югуриб саҳнага чиқиб кетаётсам, Муқаррама опа қўлимдан маҳкам ушлади. Кун жуда иссиқ, опанинг бўйнида доира. "Қаёққа кетаяпсиз?" дедилар. "Қахрамон Дадаевни кўргани келдим, мен ҳам келажакда доирачи бўлмоқчиман", деб жавоб бердим. Опа Қахрамон аканинг олдида мени олиб бориб, "Мана, Самарқандда укангиз бор экан, сизга жуда ўхшаб кетаркан", дедилар. Қахрамон ака менга доира чалдириб кўрдилар. Муқаррама опа эса "Мусика билим юртини тугатсанг, сени Тошкентга олиб кетамиз, отанга айт, бир чўким ош қилсинлар, эртага пешинда сизларникига борамиз", дедилар. Чиндан ҳам эртасига опа ансамблининг қизлари билан уйимизга келдилар. Ҳамма рақсга тушди, маҳаллада дувдуг гап бўлди. Муқаррама опа отамга менинг орзум ҳақида айтдилар. Отамнинг кўнгли юмшаб, "Сиз айтасиз-у, биз рози бўлмаймизми?" дея доирачи бўлишимга изн бердилар...

Ҳаётда қийинчилик кўрмаганг, ҳеч нимага эриша олмаганг, деганлари рост. Мусика билим юртини тугатиб, Тошкентга — "Баҳор" ашула ва рақс ансамблига ишга келдим. Та-

нишларимникига уч кун сизга раҳмат, тўртинчи кун эшикларини очишмасди. Вокзалда тунаб, филармониянинг ёнидаги ҳаммомга эрталаб келиб чўмилирдим, кўйлагимни алмаштириб, ўзимга қараб ишга кирардим.

лаштирдилар. Бу постановка "Учрашув" деб номланарди. Унда ёш ва содда чўпон йигит — қиз билан тасодифан учрашиб, бир кўришда бир-бирларини ёқтириб қолишади. Ўртада муҳаббат алангланади. "Учрашув" икки ёшнинг турмуш қуриши билан яқунланади. Бу рақс узок йиллар мен ва Гулзоранинг "рақси" деб эътироф этилган.

Оллоҳнинг сийловини қарангки, Гулзора билан турмуш қурдик. Олти ойлаб чет элларда ижодий сафарларда бўлардик. Шундай пайтларда рафикам рўзгорининг қийинчиликларига чидади ва ҳамиша менга мададкор бўлди.

Тақдиримдан минг бора розиман. Нега десангиз, мен шундай дарёдёл ус-

Санъаткор ҳақида айрим маълумотлар:
Бир ўғил, бир қизнинг отаси, 6 неваранинг бобоси.
Шiori: "Ватан учун нима қилдик?" Устози Қахрамон Дадаев ва ўзи ҳақида "Доира сеҳри" деган махсус китоб чоп этилган. 1992 йилда Ўзбекистон халқ артисти унвонига сазовор бўлган. Умр йўлдоши — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулзора Сайфиддинова ўзбек рақс санъатининг афсонавий намояندаси Муқаррама Турғулбоевнинг жияни.

"Эртага икки ойга ижодий сафарга жўнайсизлар", деган эълон бўлса, ҳаммадан кўпроқ мен қувонардим. Чунки ётадиган жойим тайин, уч маҳал иссиқ овқатим тайёр. Ижодий сафарлар тугагандан кейин яна эски ҳаммом, эски тос эди (кулади). Уйланганимдан кейин Муқаррама опа икки хонали уй олишимга ёрдам берганлар. Опа мени ўз фарзандидек яхши кўрардилар. Жамоамиздаги Гулзора Нуриддинова билан бир-биримизга меҳр-муҳаббат қўйдик. Опанинг ўзи бизга оналик қилдилар. Биз учун махсус бир рақс саҳна-

ҳаётда ёлгон билан яшамасликни ўргандим. Устозлардан мурувват кўрганим учун ҳам шоғирдларимга қўлимдан келганича ёрдам бераман, ёшларнинг санъатга бўлган меҳрини, истеъдодини пайқаб қолсам бас, дарров радио ва телевидениега бошлаб бораман. Ўзбек санъати — жуда улуг, бебаҳо. "Баҳор" ансамблининг қизлари саҳнада хиром айлаганда чет давлатларда томошабинлар маҳлиё бўлиб қолишар, гулларга, олқишларга кўмиб ташлашарди. Шу ёшгача не-не улуг инсонларни кўрмадик дейсиз. Ҳиндистон санъатининг

Гурунг

дарғаларидан бири Раж Капур бизларни 1966 йилда Бомбейдаги киностудиясида қабул қилган. Бутун дунё таниган адиб Чингиз Айтматов ҳузурида бўлганимиз. Ўзбекистон халқ артистлари Қахрамон Дадаев, Хайрулла Лутфуллаев, Маъмура Эргашева ва бошқа чин маънода ҳаётини санъатга бағишлаган инсонлар билан ҳамнафас, елкадош бўлиб ижод қилиш насиб этди.

Муқаррама опа қайси юртга борсалар, ўша юртнинг рақсларини ўргандилар, мен чолгу асбобларини билишга қизиқардим. "Баҳор" ансамблида 30-40 та дастур бўларди, ҳамма қийинчиликлар доирачига тушади. Бошидан то охиригача доирани қарсиллатиб чалиш керак. Билмаган одам доира созининг нақадар оғирлигини ҳис қилолмайди. Уч дақиқа давом этадиган рақс учун бир ярим соат соат машқ қиламиз. Қўлларимиз ёрилиб, бармоқларимиз қадок бўлиб кетарди. Бир неча кунлаб қўлимизни ҳеч нарсага теккизмай юрардик. Оғриғига чидаб бўлмасди. Шунақа берилиб концертлар кўярдикики, дастурларимиз тугаб, саҳна ортига ўтганимиздан кейин терлаб кетганимиздан костюмларимизни сиксак, сув тўкиларди.

Бир воқеа ҳалигача ҳеч эсимдан чиқмайди: 1980 йили Япониядаги концертимизда учта доирани бирдан чалганимдан сўнг ёшгина бир қиз юзимдан ўпиб, қўлимга хат тутқазиб кетди. Тошкентга келиб хатни ўқитсам, унда шундай сўзлар ёзилган экан: "Мен 20 ёшга кириб, шунча концертлар кўриб, бунақа созни, бунақа санъатни кўрмаганман. Доирани чалганингизда назаримда, сиз ўзингизни жуда бахтиёр ҳис этасиз. Сизга минг раҳмат, қўлларингиз ҳеч қачон оғримасин. Япония павильони ходимаси Нарумме".

Бундай эътирофлар санъаткорнинг кучига куч қўшади. Шу боис ҳам мен бир умр қўлларимга таъзим қиламан. Инсон бир умр ҳаракатдан тўхтамаслиги керак, деб ўйлайман. 25 йилдан бери Саломатлик марказига қатнайман. У ерда баддентарбия, сузиш билан шуғулланамиз. Орамизда 86, 89 ёшли отахонлар ҳам бор. Улар анча тетик ва ёш кўринишади. Чунки ҳамиша ҳаракатда бўлишади. Ҳар кун 4-5 километр пиеда юраман. Пиеда юрган, спорт билан шуғулланган одамнинг ниятлари ҳам тоза, беғубор бўлади. Шундай маҳалларда чин юракдан шукрона айтаман: "Мен энг бахтли одамман, чунки тинч, озод давлатда яшаймиз, фарзандларимиз бизлар орзу қилган даврда яшаётгани учун ҳам юз карра бахтли, саодатлидир"...

Меҳринисо ҚУРБОНОВА
ёзиб олди

ПОМИДОР — бу сўз ҳаммамизга яхши таниш. Хўш, унинг туб маъноси қандай мазмунга эга? "Помидор" сўзи тилимизга италян тилидан кириб келган бўлиб, унинг туб илдизи "олтин олма" деган маънони англатади.

Қандли диабет билан хасталанган беморнинг қундалиқ овқатида қовоқ, бодринг, укроп, помидор бўлиши керак.

Журналдан

САЙИС — "Сайис" сўзи уйда боқиладиган отга қарайдиган одам, отбоқар деган маънони англатади. Бу сўзнинг "сайисчи" шакли ҳам тилимизда бор. Ўтмишда ҳарбий ва ҳўжалик эҳтиёжлари учун сақланган отларни парвариш қилувчи киши "сайис" деб аталган.

Маткарим сайис уч кунда озиб-тўзиб кетган тарлонга синчков қаради.

Журналдан

Сайислар билади отнинг тобини, Чечан одам кўяр гапнинг бопини.
Эргаш Жуманбулбул

АССАЛОМУ АЛАЙКУМ — салом берувчи айтадиган "ассалому алайкум" бирикмасининг туб илдизи "Сизга тинчлик тилайман" деган маънони англатади. Бу бирикма таркибидаги "салом" сўзи "тинчлик", "ҳавфсизлик" каби маъноларни билдиради.

Бир кун туз тотган жойга кўн салом бер.

Мақол

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

ҲАҚИҚАТ МАНЗИЛИ

журналда ўқиган мақолани ўзимизча муҳокама қиламиз. Биримиз тилга олинган мавзудни журналист очиб бера олибди, десак, яна бировимиз кўнглимиз тўлмаганини ошкора айтаемиз. Ана шунда яна бир савол очик қолади: қаламқашлар ҳаётдан олдинда юришлари керакми, ёки?..

Бу каби баҳс-мунозараларга кейинги пайтларда биз рас-

мий деб атайдиган нашрларда, шунингдек, "сариқ матбуот" саҳифаларида босилаётган олди-қоғди мақола ва суҳбатлар, сийқаси чиққан савол-жавоб, бўлар-бўлмас миш-мишлар ва яна қатор бачкана мавзулар сабаб бўлаёттир. Биз — оку қорани таниб бораётган ёшлар кўпроқ фикр уйғотади-ган мавзуларни кутаёпмиз. Лекин, афсуски, оммавий ах-

борот воситаларида шахсан менинг назаримда бундай кўрсатув-эшиттириш-мақола-лар ниҳоятда кам, десам янглишмайман. Негадир кейинги пайтларда бир-бирига эгизак мавзулар кўп ёритилаяпти.

Истагим битта: у ҳам бўлса журналист халқи ҳақиқат жарчиси эканми, ҳамиша бизнинг қалбимизни мудроқликдан огоҳ этмоғи ва ҳар қадамда содир бўлаётган ангиллик-ўзгар-ишлар ҳамда баъзан учраб

Шахсий фикр

турган нуқсон у қусурлар ҳақида ҳам бонг урмоғи керак. Ана шундагина биз мухлислар учун сизнинг ҳар бир сўзингиз қўнғироқ янглиғ қалбимизда акс садо беради.

Ҳилола АДИЛОВА,
Бекобод тумани техника
иктисодий
касб-хунар коллежи
ўқувчиси.

ИМКОНИЯТ ВА ИМТИЁЗ: ФАРОВОНЛИККА ЕТАКЛАЙДИ

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида яратилаётган имкониятлар туфайли ишбилармон, тадбиркорларнинг давлат ва жамият қурилишидаги фаоллиги ошиб, юртимизда амалга оширилаётган ислохотлардаги иштироки тобора йил сайин кенгайиб бормоқда.

Республикамиздаги молия ташкилотлари хотин-қизларнинг тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш борасида ҳам бир қатор хайрли лойиҳаларни амалга ошириб келишмоқда. Бу эса ўз навбатида хонадонларга фаровонлик, хайр-барака олиб кириш билан бирга, оилаларни мустақамлашда ҳам ўзига хос омил бўлапти. Кенг имкониятлардан самарали фойдаланаётган ишбилармон хотин-қизларимиз ўз салоҳияти, изланувчанлик қобилиятини намоён этиб, юртимиз иқтисодиётини янада юксалтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

— Касбим педагогик бўлса-да, ёшлигимдан тадбиркорликка қизиқардим, — дейди **“Умид Малика” масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Урганч шаҳрига қарашли “Қараман” кишлоғида истиқомат қилувчи Нисёжон опа Эгамберганова**. — Шунинг учун ҳам 1991 йили уйимизда кичкина тикувчилик цехини очдим. Аввалига 3-4 нафар қўшилариимизга аёллар ва болалар қўйлаклари, турли хилдаги чойшаблар тиқишни бепул ўргатдим. Кейинчалик эса ишларимни кенгайтириш

мақсадида ишчи сони ва маҳсулот ҳажмини кенгайтirdим. 2006 йилга келиб, мақсад-орзулар устун келиб, ҳақиқий тадбиркорга айландим. Оилавий “Умид ва Малика” масъулияти чекланган жамияти негизда паррандачилик фермер хўжалигини ташкил этиб, инкубатор орқали жўжалар очиршига киришдик. Бу ишда менга фарзандларим яқиндан ёрдам беришди. Дастлаб 20 минг

дона тухумдан 12 мингтаси жўжа очиб чикди. Уларни таркибида шакар, pista ёғи, маккажўхори, балиқ уни ва яна шунга ўхшаш фойдали ва витаминларга бой озик-овқатлар билан парваришладик. Тадбиркорлик фаолиятимиз кенгайган сари сарф-харажатлар ҳам ошиб борарди. Бизга эса тайёр тухумларни жойларга етказиб бериш учун юк машинаси керак бўлди. Шунда 2008 йилга келиб “Микрокредитбанк” ОАТБдан 7 фоизлик

22 миллион 500 минг сўм миқдорида лизинг кредитини олдик ва юк машинаси харид қилдик. Ишларимиз анча осонлашди. Банк томонидан уч йил муддатга берилган кредитни икки йилга етмай, қайтардик. Ҳозирги кунда паррандачилик фермер хўжалигимиз ҳисобида 6 гектар ер бўлиб, ишчилар сони 35 нафарга, паррандалар эса 27 мингга етди. Ҳар куни 12-13 минг дона тухумларни туманимиздаги мактаблар, боғчалар, озик-овқат дўконларига топширяпмиз. Шунингдек, худудимиздаги ошхона ва рестороанларни пархезбоп парранда гўштлари билан таъминлашда ҳам ўз улушимизни қўшаяпмиз.

Оила аъзоларимиз билан бармакларимиз билан “Навқирон Хоразм” маиший хизмат дўконини ишга туширишга қарор қилдик ва ўтган йилнинг ноябрь ойида яна “Микрокредитбанк”ка мурожаат этдик. Банкдан 12 фоизлик 31 миллион сўм миқдорида маблаг олиб, қурилиш материаллари, зарур ускуна ва хомашёлари сотиб олдик. Айни пайтда қурилиш ишлари қизгин давом этаётди. Дўкон битганидан сўнг у ерда хунамандчилик буюмлари, миллий мато-

лар, либослар, қадимий услубда тайёрланган пичоқлар ва яна шунга ўхшаш миллий хунамандчилик намуналарини савдога чиқаришни режалаштирганмиз. Асосийси, Бандлик дастурига биноан янги иш ўринларини ташкил этиб, тикувчи ва хунамандларни жалб этишни режалаштиряпмиз. Шунда бу каби керакли маҳсулотларнинг барчаси ўзимизда ишлаб чиқарилади.

Оилавий тадбиркорликни ривожлантиришда қизларим Нарғизахон ва Нодирахон, ўғилларим Рустамжон, Равшанжон ҳамда Расулбеклар энг яқин кўмакчиларим ҳисобланади. Уларнинг ҳаммаси олий маълумотли. Аввало, ўзларининг ётганини биз ўз фаолиятимиз мисолида кўриб турибмиз. Келинларим ҳам тадбиркорликка қизиқишади. Катта келиним Насиббахон ва неварам Робияхонлар шу йилнинг 10-11 апрель кунлари пойтахтимизда ўтказилган “BankExpo-2013” миллий кўргазмасида ўзларининг истиқболли бизнес режалари билан иштирок этиб, тадбиркорларнинг аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган лойиҳалари бўйича ўтказилган танловда 21 миллион сўм миқдоридаги 12 фоизлик имтиёзли кредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификат билан тақдирланди. Шунингдек, “Энг яхши тадбиркор оила” номинациясини ҳам қўлга киритдик.

“Микрокредитбанк” томонидан берилган имтиёзли кредитлар фаолиятимизни янада изчилроқ йўлга қўйишимизда жуда асқотяпти.

**“Оила ва жамият” мухбири
Барно МИРЗААХМЕДОВА
ёзиб олди.**

(РЕКЛАМА ЎРНИДА)

Дехқону боғбон, пиллақору галлақору учун бугунги кунларнинг ҳар бир дақиқаси ғанимат. Уйчи тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Насиба Собировани сўрасак, ипак курти боқаётган аёллар хузурига кетганлигини айтишди. Шундан сўнг биз ҳам баҳорнинг сўнгги кунларидан унумли фойдаланишга интилаётган пиллақорли хонадонига шошилдик.

— Биз пилла топшириш бўйича режаларни ҳар йили вилотда биринчилардан бўлиб адо этамиз, — дейди хотин-қизлар кўмитаси раиси **Насиба Собирова**. — Бу йил ҳам 5400 кути ипак курти тарқатилди. Демак, неча юзлаб хотин-қизлар мавсумий иш билан таъминланди. Бу эса оилалар фаровонлигини таъминлашга бевосита хизмат қилади.

Туманимизда кишлоқ хўжалиги ривожланган. Биргина мисол, туман марказига яқин жойлашган “Ўн ҳаёт” шаҳарчасининг одамлари ҳар бир қарич ердан йил давомида уч маротаба ҳосил олишни йўлга қўйишган.

— Шаҳарчамизда тўртта маҳалла мавжуд бўлиб, ўн олти минг беш юз нафар аҳоли истиқомат қилади, — дейди **маҳалла раиси Абдуғаффор Режаббоев**. — Йилнинг қайси бир фаслида келсангиз ҳам одамларни бўш юрганини кўрмайсиз. Уйчиликлар тўқин-

УЙЧИЛИКЛАР ИБРАТИ

сочин яшаш учун, болаларнинг эртаси бекаму кўст бўлиши учун йилнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланишади.

— Бу йил 73 ёшга кирдим, — дея ўзини таништирди А.М. ўминов маҳалласида яшовчи отахон Муродилла Мирабдуллаев. — 46 йил ҳайдовчи бўлиб ишладим. Нафақага чиққач, бекор ўтиргим келмай, лимонарий ташкил этишга киришдим. Мана олти йилдирки, шу иш билан шуғулланипман. Аввалига ўнта кўчат эккандим. Ҳозир

да уларнинг сони 40-50 тага етди. Ҳовлимизнинг умумий ҳажми 8 сотих. Ҳар йили эрта баҳорда редиска, кўкатлар етиштирамиз. 2 сотихдаги лимонарийимиз қишин-ёзин парваришга мухтож. Яхшиямки, ўғил-қизларим, келин, кўёвларим бор. Уларнинг ёрдамига суянаман. Ховли-

миздаги гилос, анжир, хурмолар пишса, шираси тилни ёради. Туманимиз ҳокими ўтган йили менинг ишларим ҳақида эшитиб қолиб, уйимизга келиб лимонарийни кўриб, жуда хурсанд бўлди, раҳмат айтди. Шундан сўнг иссиқхона учун яна 20 сотих ер ажратиб

берилди. Насиб этса, фаолиятимни кенгайтириб, чевархона ҳам ташкил этиб, 28 та ишчи ўрни яратишни ният қилиб турибман.

“Ўн ҳаёт” маҳалласида яшовчи Ҳакимжон ака ва Муҳаббат опа Отахонова хонадонини 20 сотих ерда иссиқхона, 2 гектар майдонда боғ ташкил этган.

— Тўрт нафар фарзандимдан ташқари 30 нафар ишчи мавсумий иш билан таъминланади, — дейди у. — Ҳалол меҳнатнинг нони ширин бўлади.

Топган даромадимизни хайрли ва савобли ишларга сарфлаш билан бирга чиройли уйлар солиб, тўйлар қилаяпмиз.

“Обод турмуш” маҳалласида эса гулчи Абдуғаффор ака Юнусовни танимайдиغان одам йўқ. Унинг оталари ҳам гулчилик билан шуғулланишган экан. Ерга, гулларга қўйган меҳри хонадонига барака бўлиб қайтапти.

— Мен гулчилик билан шуғулланаётган учинчи авлод-

ман, — дейди Абдуғаффор ака. — Раҳматли отам саксон ёшигача ҳам мана шу иссиқхонадан оёқ узмадилар. Ишонасизми, гулларнинг навини қайси юртдан келтирилганини ёддан билардилар. Ўзлари хорижга боролмаган бўлсалар-да, буюртмалар асосида гуллар уруғини, шохини олдириб келиб гулзор яратганлар. Шундан бўлса керак, бугун ҳовлиларимиз, иссиқхоналаримизни жами 100 хилдаги маҳаллий ва субтропик гуллар бегаб турибди. Юртимиздаги ҳар бир уй

гулга буркансин, деган ниятда меҳнат қиламиз.

“Ўн ҳаёт” шаҳарчасидаги Чуртак маҳалласида ҳам бир қатор хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Маҳалла маслаҳатчиси Саида опа Набиеванинг айтишича, бу ерда ободонлаштириш билан бирга хонадонларда маданий-маънавий мухитни яхшилаш, вояга етган ёшлар

билан ишлаш, эрта никоҳнинг олдини олиш мақсадида тарғибот-тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. ФХДЁ бўлими ходимлари билан ҳамкорликда мактаб ва коллежларда ҳамда туғиш ёшидаги аёллар ўртасида “Соғлом онадан соғлом бола”, “Саломатлик туман бойлиги” каби тадбирларнинг ўтказилиши ўзининг ижобий натижасини бермоқда.

Туман ҳокими ташаббуси билан ўтган йилнинг сўнгги кунинда юзга яқин ажралиш оstonасида турган эр ва хотинлар билан ошқора суҳбатлар ўтказилиб, ажралиш сабаблари аниқланди ва бу муаммо жойида бартараф этилди. Натижада шунча оила янги йилни ўз хонадонидида кутиб олишди.

Тумандаги 125 нафар ёш оилалар замон талабларига мос замонавий кўркам ҳамма қулайликларга эга бўлган уй-жойларга эга бўлдилар.

Уйчи туманидан қайтарканмиз, бу каби ибратли тадбирлар, амалга оширилаётган хайрли ишларнинг қўламини тобора кенгайиб бораётганига гувоҳ бўлдик.

**Нигора ЎРОЛОВА,
“Оила ва жамият”
мухбири.
Наманган вилояти.**

— Самандар! Ҳой Самандар! Кўча томондан кимдир баланд овозда чақирарди. Ошхонада онасининг ёнида қўймаланиб юрган бола ўзининг исмини эшитиб, қулогини динг қилди. Бейхитёр онасига қаради. Хадича опа ҳам сергак тортиди.

— Чиқиб қара-чи, ким чақиряпти? — деди у ўғлига.

Самандар кўча томонга чоғиб кетди. Дарвоза олдида улардан беш-олти ҳовли нарида яшайдиган Карим ака турарди.

— Ассалому алайкум, келинг, амаки, — деди у. — Уйга кириш.

— Ваалайкум ассалом. Раҳмат, ўғлим. Кўшнларни тўйга айтиб юргандим, дарвозанинг олдида ўтиб кетолмадим. Эртага эрталаб бизникитга наҳорги ошга бординг, отангизнинг ўрни биланмасин. Хўпми, бўтам.

Ўғлининг ортидан дарвоза-хонага келган Хадича опа қўшнисининг сўзларини жимгина эшитиб турарди. Карим ака жувонни кўриб, у билан саломлашди.

— Яхши юрибсизми, келин? Самандаржонни тўйга айтгани келдим, албатта, юборинг. От ўрнини той боссин энди.

Хадича опа “хўп” шпорасини қилди-ю, ўпкаси тўлди. Йиғлаб юборишдан ўзини зўрга тутиб, ортига бурилди. Аммо барибир кўздан ёш қуйилиб келаверди. Унга ҳозир битта гап камлиб қилади, иккита гап ортиқчалик, йиғлагани йиғлаган. Беш ойдан буён кўнглига чирик ёкса ёришмайдди. Эрининг ўлими юрак-бағрини адо қилди, эл устидан юрган кайвони одам тўсатдан юргани чангаллаб жон берди, дўхтир ҳам вақтида етиб келолмади. Ушандан бери Хадича опанинг егани захар, кийгани кафан, сал гапга йиғлайди, кўз ёшлдан болалари ҳам безиб қолди. Икки қиз-ку ҳали кичкина, кўп нарсанинг фарқи бормайди, бироқ Самандари анча хушёр, онаси йиғласа, қандай овутини билмай эси кетади, ноилж ўзи ҳам йиғлай бошлайди. Жуда эзilib кетди бола пакир. Буни Хадича опа сезиб, бироз ўзини ўнглаб оляпти. У жилла курса болалари учун иродали бўлиши кераклигини англаган. Ҳозир ҳам кўнгли тўлиб кетганини ўғлим сезмасин, деб тез-тез юриб ошхонага кириб кетди.

Самандар ўзининг тўйга айтилганидан ҳайрон. Одатда катта одамларни тўйга айтишди, у ҳали кичкина бола бўлса. Эндигина 8 ёшга кирди, сентябрь келса, иккинчи синфга боради. Самандар ҳаёл суриб онасининг ортидан ошхонага борди.

— Ая, Карим амаки мени тўйга айтилларми? — Ҳа, сени айтдилар, болам, — деди онаси.

— Мен тўйдан ош олиб келаманми? Товоқча берасизми? — Йўқ, сени ошга эмас, тўйга айтиб кетдилар.

— Мен ҳали ёш боламан-ку! — Тўғри, сен ёш боласан, лекин ҳовлимизнинг каттаси — эркагисан. Шунинг учун ҳам сени тўйга чақирдишди-да. Бундан кейин янаям одоблиб, ақл-ла бола, отанга муносиб ўғил бўл. Отангни маҳаллада ҳамма яхши кўрарди, тўйлар у кишиниз ўтмасди...

Хадича опа шу сўзларни айтиб, ҳар қанча уринмасин, барибир йиғлаб юборди. Самандар хомуш тортиб қолди. Онасининг пинжига тикилиб, қўллари билан унинг кўз ёшларини артди. Ниҳоят онаси тинчиди, Самандарнинг кўнгли жойига тушиб, яна савол берди:

— Эртага тўйга борамамми, ая?

— Нега бормас экансан? Албатта, борасан-да. Айтилган жойга борадилар, йўқса, хур-

Самандар қачон ухлаб қолганини билмайди. Эрталаб уйғониб қараса, онаси жойида йўқ, икки синглиси пишиллаб ухлайпти. Самандар ўрнидан туриб, бет-қўлларини ювди, қараса, онаси кўча супураётган экан.

— Кўчамизда тўй бўлаяпти, дарвозанинг олдида қанчадан қанча киши ўтади, супуриб-сидириб қўйсақ яхши-да, — деди Хадича опа ўғлини кўриб.

Самандар бекор туришини

— Келинг, келинг, Самандарбек. Ичкарига кириш.

Карим акани кўриб, “хуш келибсиз”га турган бошқалар ҳам ўринларидан туришди. Улар илк бор ёш болада ўзига хос салобатни кўришди. Бу ҳолат уларга ҳам тасир қилди. Самандар кириб кетгунига қадар тавозе билан туришди. Ҳамманинг назарида Самандарнинг отаси — маҳалла оқсоқоли Абдуғаффор ака тирилиб келгандай туюлди.

Самандар кўлини кўксига қўйиб салом берди ва ичкарига кирди. Меҳмонлар орасидан бир кўриниб, бир кўринмай тартиб билан терилган стол-стулар томон ўта бошладилар. Шу пайт нимадир оёғини чимчилаб оландай бўлди. У қўчиб тушди. Бир зум нима гаплигини тушунай гантиб қолди. Сўнг кўзи Карим аканинг ён қўшнисини Амин чўлоққа тушди. У хипчин кўтариб ёнида турарди. Самандар унга ажабланиб қаради.

— Сен, зумраша, катталар орасида нима қилиб юрибсан? Эрталабдан буён эшиклан қувласам, тешикдан кириб келасанлар. Оёқ остида ўралашганларинг ўралашган. Бор, уйингга кет!

Самандарга еру осмон бир бўлиб, боши айланиб кетди.

— Амаки, амаки, мен... Ҳалиги ошга эмас, тўйга келганман... Мени Карим амакимнинг ўзлари таклиф қилганлар... Мен...

Амин чўлоқ унинг сўзларига қулоқ ҳам солмади. Одамлар орасидан туртиб-туртиб дарвоза томонга ҳайдади. Самандар уят ва аламдан ер ёрилса, кириб кетгиси келди. Миясида: “Дарвозадан қандай чиқиб кетаман?”, деган фикр маҳкам ўрнашиб олди. Амин чўлоқ эса унинг фикри билан иши йўқ, туртиб борарди.

Самандарнинг кўзлари ёшга тўлди. Дарвозага яқинлашганида ерга қараб, бошини ҳам қилиб олди. Нигоҳи бирор бир

ўзлари айтдилар, бормасам хурматсизлик бўлади. Онам ҳам айтилган жойга бориш керак, дедилар”.

Самандар тутнинг панасидан чиқиб, тўйхонага яқинлашди. Шинам кийиниб олиб, катта кишилардай тўйга келатган болага биринчи бўлиб Карим аканинг кўзи тушди. Бейхитёр ўрнидан туриб кетди.

— Келинг, келинг, Самандарбек. Ичкарига кириш.

Карим акани кўриб, “хуш келибсиз”га турган бошқалар ҳам ўринларидан туришди. Улар илк бор ёш болада ўзига хос салобатни кўришди. Бу ҳолат уларга ҳам тасир қилди. Самандар кириб кетгунига қадар тавозе билан туришди. Ҳамманинг назарида Самандарнинг отаси — маҳалла оқсоқоли Абдуғаффор ака тирилиб келгандай туюлди.

Самандар кўлини кўксига қўйиб салом берди ва ичкарига кирди. Меҳмонлар орасидан бир кўриниб, бир кўринмай тартиб билан терилган стол-стулар томон ўта бошладилар. Шу пайт нимадир оёғини чимчилаб оландай бўлди. У қўчиб тушди. Бир зум нима гаплигини тушунай гантиб қолди. Сўнг кўзи Карим аканинг ён қўшнисини Амин чўлоққа тушди. У хипчин кўтариб ёнида турарди. Самандар унга ажабланиб қаради.

— Сен, зумраша, катталар орасида нима қилиб юрибсан? Эрталабдан буён эшиклан қувласам, тешикдан кириб келасанлар. Оёқ остида ўралашганларинг ўралашган. Бор, уйингга кет!

Самандарга еру осмон бир бўлиб, боши айланиб кетди.

— Амаки, амаки, мен... Ҳалиги ошга эмас, тўйга келганман... Мени Карим амакимнинг ўзлари таклиф қилганлар... Мен...

Амин чўлоқ унинг сўзларига қулоқ ҳам солмади. Одамлар орасидан туртиб-туртиб дарвоза томонга ҳайдади. Самандар уят ва аламдан ер ёрилса, кириб кетгиси келди. Миясида: “Дарвозадан қандай чиқиб кетаман?”, деган фикр маҳкам ўрнашиб олди. Амин чўлоқ эса унинг фикри билан иши йўқ, туртиб борарди.

Самандарнинг кўзлари ёшга тўлди. Дарвозага яқинлашганида ерга қараб, бошини ҳам қилиб олди. Нигоҳи бирор бир

нигоҳ билан тўқнашини ис-тамади. Аммо Карим ака уни кўриб қолди. Ҳозиргина тўйхонага кириб кетган боланинг зум ўтмай қайтиб чиқishi унга шубҳали туюлди.

— Самандар! Самандар! Нега кетяпсиз? Нима бўлди?

Самандар бошини кўтармади. Бир сўз демади. Индамасдан дарвозадан чиқиб кетди. Карим аканинг кўзи қўлига хипчин кўтариб олган Амин чўлоққа тушди-ю, гап нимадалигини англади.

— Югур, Ражабали! Югур! Самандарни қайтар!

У ёнидаги йигитга буюрди. Ражабали югурди. Бироқ тўйхонадан чиқиб олган Самандар ўқдай учиб борарди. Унга етиб бўлмасди. Унга етиш амри маҳол эди.

Ражабали индамай ортита қайтди. Самандар уйи томонга эмас, кўчанинг нариги бетидаги жарлик томонга олиб кетди. Жарликка тушиб, тўғри чашма бўйига борди. Бу жойлар унинг учун қадрдон. Болалиги шу ерларда ўтапти. Дўстлари билан ҳали қувлашмачўқ уйнайди, ҳали бекинмачўқ. Ҳозир эса ёнида ҳеч ким йўқ. Танҳо ўзи. Қизиқ. Бир лаҳзада кап-катта кишилар унинг иззатини жойига қўйиб ўстириб юборишди. Яна бир лаҳзада ер билан битта қилишди. Шундай бўлишини билганида тўйхонага қадамини ҳам босмасди.

Самандарнинг ўпкаси тўлиб, йиғлаб юборди. Анчагача ўзига келолмай, ҳўқиллаб турди. Сўнг юз-қўлларини ювиб, балиқларни томоша қилди. У бошқа пайт бу ерга нон олиб келар ва ушоқ қилиб балиқларга ташларди. Ҳар гал сув юзига югуриб чиқиб, ушоқ талашган балиқларни кўриб завқи келарди. Аммо ҳозир қўлида нони йўқ. У ердан кичкина топчани олди-да, чашмага отди. Топча сув юзидан ўзига йўл очиб, чашманинг тубига тушди. Балиқлар парво ҳам қилишмади.

Самандар чашманинг бўйидан кетгиси келмади. Лекин онаси хавотирланади. Шу сабабли секин ўрнидан турди. Жарликдан чиқиб, уйи томонга йўл олди. Дарвозасидан кира-раккан, кайфиятини кўтариб олиш учун жылмайиб қўйди. У шу кўринишда онасига рўпара келмоқчи эди. Пешайвонда онаси, сингиллари ва қўшниси Салима ая понуқта қилинаётган экан.

Самандарнинг кўзи дастурхон устида буғи чиқиб турган бир лаган паловга тушди. Ошнинг ёқимли ҳили димоғини қитқилди.

— Келдингми, ўғлим, — деди уни кўриши билан Хадича опа. — Карим аканинг хотини Гўлбаҳор опа жула фаросатли аёл-да. Азалордигимни бил-лиш шундан шунга бир лаган ош юборибди. Гуручидан гўшти кўп. Барака топсин. Кел, ўғлим, гўштидан егин.

Самандар гап нимадалигини бир зумда сезди. Бироқ онасига сир бўй бермади. Оғзидан сўлага оқаётган бўлса-да, уйга қаракан:

— Ая, ахир мен тўйдан кел-япман-ку, — деди.

Карим аканинг хонадонидан ҳамон мумтоз наволар эшити-лар, тўй давом этарди...

Лола УРКОВА

матсизлик бўлади. Ўзим сени чиройли кийинтириб, фасон қилиб қўяман. Одамлар “Қаранг-а, Абдуғаффор ака-нинг ўғли катта йигит бўлиб қолибди. Бунча чиройли бўлмаса, кийимлари бирам ярашбидики, одобини айтмайсизми?”, дейишсин. Хўпми?

— Хўп, аяжон. Самандар яна ниманидир сўрамоқчи бўлиб онасига тикилиб, Хадича опа буни сезиб, кутиб турди.

— Ая, Карим амаки мени сизлаб гапирдиларми?

— Билсанг, бу далангнинг хўрмати-да, болам.

— Ёш болани ҳам сизлайдиларми? Бошқача эшитиларкан...

— Хўрмат қилинса, бешикдаги чақалоқни ҳам сизлашди.

Самандарни ўртоқлари чақириб қилиб, она-боланинг суҳбати бўлибди, у кўчага чиқиб кетди. Бироқ фикри-зикри эртанги тўйда эди. Кечки овқат пайти ҳам, овқатдан кейин ҳам фақат шу ҳақда ўйлади. Утган кунни холаси олиб келган расм-ли китобни варақлапти-ю, ҳаёлида тўй. У ўзини катталар каби тўйга таклиф этилганини ҳеч ҳазм қилолмайди, тўйхонага қандай боришни, дарвозадан қандай киришни ўйлагани ўйлаган. Ҳатто кечкурун уйку-си қоғиб кетиб, алламаҳалда онасига яна сўз қотди:

— Ая, ҳали ухлаганингиз йўқми?

— Йўқ, нимаиди?

— Тўйга Бегали ўртоғим билан борсаммикин, деб турибман. Сиз нима дейсиз?

Хадича опа ўғли бутунги таклифлан ўзини бошқача ҳис этанганини сезганди, кўрдики, ҳали ҳам ухламай, ҳаёл суриб етибди.

— Менимча ўзинг борганинг дуруст. Тўйга Бегали эмас, даласи айтилган. Бегали билан борсанг Карим амакинг “Ўзини айтгандим, ўртоғини етаклаб келибди”, дейишлари мумкин.

— Унда ўзим борамам...

— Маня энди ҳақиқий йигит бўлдинг, — деди ўғлига фахр билан тикилиб. — Сени кўриб танимай қолишмасе деб кўрқаман...

Самандар қулди. Ойнага қараб у ёқ-бу ёғини тўғрилаган бўлди. Онасига қоп-кўзларини учуриб, эркалик қилди.

— Ўзимнинг асалимдан, — деди Хадича опа Самандарни маҳкам қўчиб. — Яхшиям сен бор, яхшиям икки синглинг бор, йўқса мен алойи тамом бўлардим.

Самандар онам йиғлаб юбормасин, деб ўтинч билан термилди. Она ўғлининг кўз қиридан нима демоқчилигини англади. Йиғламади.

— Борақол, болам. Қара, қанақа чиройли қўшқ эшитил-япти. Насиб этса, сен катта бўлиб уйланганингга ҳам ана шунақа ҳофизларни олиб келамиз.

— Эй, ая!...

Самандар уялиб кетди. Онасининг қучоғидан чиқиб, кўчага отилди. Одамлар оқимига қўшилиб, тўйхона томон юраркан яқинлашган сайин ҳаяжон босди. Катта-катта кишилар орасида юриш унга эриш туюлди. Кўчада бирорта бола кўринмайди, онаси рози бўлганида Бегали билан келар, икки ўртоқ бемалол кириб кетишарди. Энди қандоқ киради?

У секин ортага қилиб, йўл-детидаги тут панасига ўтди-да, одамларни кузата бошлади. Гуруҳ-гуруҳ тўйдан чиқиб келишяпти, гуруҳ-гуруҳ кириб боришяпти. Самандар бирпас қараб тургач, ўзига ўзи аҳд қилди: “Нима бўлса бўлди, ахир мени тўйга Карим аканинг

КУЛГИ ҲАҚИДА ҚУВНОҚ МАЪЛУМОТЛАР

Кулги ҳақида фан мавжуд. Бу фан гелотология деб номланиб, юнонча "геласма" – кулги сўзидан олинган.

Чақалоқ туғилганидан бир неча кун ўтиб жилмая олади. Ўртача 12 ҳафтада кула бошлайди.

Тадқиқотчилар кулги борасида турли қизиқ маълумотларни келтиради. Масалан, 100 йил аввалги даврга қараганда бугун одамлар камроқ куладиган бўлишган. Болалар катталарга қараганда 20 марта кўпроқ кулишади. Европаликлар африкаликларга қараганда камроқ куладилар. Аёллар эркеклардан фарқи ўлароқ, тез-тез кулишади.

Парагвайда яшовчи ҳиндуларнинг гуайякис қавми сават кўтариб юрган одамни кўрса, уни мазҳаллаб кулади. Чунки, бу ерда сават кўтариб юриш аёлларга ҳок юмуш саналади. Бразилиянинг нахбавара қабиласи эса омининг кўз ўнгиде ўпишаётган севишганлар устидан қаттиқ куладилар.

Дунёдаги энг кулгили латифани аниқлаш қийин масала. Чунки турли юрт аҳолиси учун латифалар турлича таъсир қилади. Масалан, америкаликларга нўноқлар ва зарар кўрганлар ҳақидаги латифалар кўпроқ ёқади. Инглиз ва ирландлар эса сўз ўйинлари асосига қурилган латифаларни хуш кўрадилар. Австралияда кўркнчли ёки

вахимали воқеалар билан боғлиқ латифалар оммалашган. Қанчалик ҳайрон бўлмайлик, дунёдаги энг кулгига мойил мамлакат деб Германия тан олинган экан.

Ҳар қандай дўхтир касал одамнинг ҳеч бир сабабсиз кулгисини осонгина тушунтириб бера олади. Соғлом одамнинг сабабсиз кулгисининг омили эса ҳозирча аниқланмаган.

Наргиза СИДДИКОВА тайёрлади.

ЭРКАТОЙ ЭЛ БЎЛМАДИ

— Ўғлим Рашиджоннинг биринчи турмушидан бахти чопмади. Саккиз ойгина яшагач, ажралишга мажбур бўлди.

— Нега, бирор арзирли сабаби борми?

— Ўғлим 31 ёшда. Олий маълумотли. Ичмайди, чекмайди. Нуфузли жойда ишлайди. Топиш-тутишим яхши. Бугини сўрасангиз, келиним Ҳилола ёшлик қилди. Рўзгорнинг пасту балан-дига сабр-тоқати етишмади.

— Ёшлиги ажралиш учун баҳона бўлмайди-ку, опа! Сиз-чи, қайнона сифатида шундай пайтда қўллаб-қувватламадингизми?

— Менам қараб турганим йўқ. Қўлимдан келгунича яхшисини ошириб, ёмонини яширишга уриндим. Лекин, нима қилай, барибир, қуш уясида кўрганини қилади деганлари рост экан. Асли оиласида яхши тарбия кўрмагани панд берди унга. Қолаверса, менинг ўзим ҳам келин танлашда шошқалоқлик қилибман.

Ўғлимни неча марта ажралиш фикридан қайтаришга уриндим. Лекин кўнгил бир совиса қийин экан. Биринчи дилхиралик бўлганида келиним билан синглимнига меҳмонга кетаётгандик. Айтсам куласиз, келин ҳолида тор шим билан калта футболка кийиб чиқса бўладими. "Қизим, кўрганлар нима дейди, узунроқ кофтангизни кийиб олинг" десам, "Нима бўпти, мен шунақа кийинишга ўрганганман. Узун кўйлақда рўдапога ўралгандек бўлиб қоламан", деб жеркиб ташлади. Индамидим, ҳамма гапирди, ер ёрилмади...

Ўғлим бирон нарсга деб танбех берса, шу заҳотиёқ уйига кўнгирак қиладди, ҳаял ўтмай, онаси етиб келади. Хуллас, бу эркатой келин бизга эл бўлмади. Онасини кўриб, қизини ол, деб бежизга айтишмаган экан. 25–26 ёшлардаги олий маълумотли, Тошкент шаҳрида яшайдиган қиз бўлса келин қилардик.

ДИЛРОМ ая,
Тошкент шаҳри.

БИР УЙДАГИ БЕГОНАЛАР

— Сирдарёдан келдим. Исмим Тошмамат. Ёшим 57 да. Тўрт фарзандим бор, ҳаммасини уйли-жойли қилганман. Лекин ҳозирча ёлғизман.

— Тушунмадик, аёлингиз ҳаётими?

— Ҳа, турмуш қурганимизга ўттиз йил бўлди. Хотиним билан бир ҳовлида турардим, лекин алоҳида яшаймиз. Очиғини айтсам, бир уйдаги бегоналармиз. Жиддий жанжал туфайли анча йиллардан

бери лашмаймиз. Ҳа, уша маҳал ажрашамиз деганимда, қариндош-уруғлар ўртага тушиб, бирга яшамасанглр ҳам фарзандлар тақдирини ўйланглр, деганидан сўнг шундай йўл тутганмиз.

— Бир жойда яшаб, мулоқот қилмаслик... галати эмасми?

— Нега энди, ўртамизда болалар, неваралар ўзларича воситачи бўлиб боғлаб туради. Ўрганиб қолдик.

— Ҳўш, энди нима қилмоқчисиз?

— Уйланмоқчиман синглим, фақат ҳамма билиши шарт эмас.

— Билиши, эшитиши аниқ-ку, нима, сиз ноқонуний яшамоқчимисиз? Ахир, кимнидир топсангиз ўша

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руқнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

КУНЖУТ

Табиат — дорихона

Кунжут сўзи "ёғли ўсимлик" деган маънони англатади. Кунжут ёғи ноёб хусусиятларга эгаллиги билан бошқа ёғлардан фарқланади. Салатларга қўшилса, гўшт қовурилса жуда мазали бўлиб пишади. Бундан ташқари кунжут ёғидан косметик маҳсулот сифатида ҳам кенг фойдаланилади.

Уруғи эса пиширилари устига сепилади.

Унинг таркибиде оксил, В ва Е витаминлари, кальций, фосфор, цинк, магний, темир, ярим тўйинган кислота моддалари мавжуд. Кислота қондаги холестерин миқдорини назорат қилиб турувчи омилдир.

Кунжут буйракдаги тош ва тузларни ҳайдабгина қолмай, унинг фаолиятини мустаҳкамлайди. Шунингдек, астма — нафас қисилишига самарали ёрдам беради.

Уни Япония, Жанубий Корея, шунингдек, Хитойда кўпроқ истеъмол қилишади. Хитойликларнинг узок умр кўришида кунжутнинг ҳам ўрни бекиёс.

• Кунжут ёғига гул асалани аралаштириб ейилса, ўткир ошқозон ичак касалликларини даволайди.

• Барча ўсимлик ёғлари каби ушбу ўсимликнинг ёғи ҳам организм учун жуда фойдали. Уни ичқотишда истеъмол қилинса, кони фойда.

• Уруғи тиш ва оғиз бўшлиғидаги касалликларга яхши наф беради. Бир кунда 3 маҳал 3 дақиқадан кунжут ёғи билан оғиз чайилса, қариес ва милк шамоллашининг олди олинади.

• Кунжут уруғи қаҳва майдалагичдан ўтказилиб, овқатдан олдин бир ош қошиқдан бир маҳал истеъмол қилинса, организмдаги зарарли токсин моддаларни бартараф этади. Унинг ортидан кўпроқ суюқлик ичиш лозим. Кейин овқатланиш мумкин.

• У қон бирикмасини яхшилаш хусусиятига ҳам эга бўлиб, таркибидеги фойдали моддалар туфайли қондаги тромбоз миқдорини кўпайтиради. Бундан ташқари камқонлик ва ички қон кетишига даводир.

• Кунжут ёғини илтиб, кўкрак қафасига суркалаш, шамоллашининг олдини олади ва уни батамом организмдан йўқотади. Умуман олганда, кунжут ёғи уқалаш (массаж) ва малҳам сифатида жуда керакли ҳамда фойдали маҳсулотдир. Айниқса, болаларни уқалаш учун жуда фойдали. Бола тана ва мускулларидаги чарқоқларни олиб, уни қиздиради. Ундан тарқаган хушбўй хид болаларнинг соғлом уйқусини таъминлайди.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади.

ҲОВЛИГА ОЛИБ БОРАСИЗ-КУ!

— Агар имкони бўлса, уй-жойи бор 45-50 ёшлардаги аёл топила, шаръий никоҳ ўқитиб, яшардим.

— Йўқ, биз бу борада сизга ёрдам беролмаймиз. Ҳар бир оила қонун билан ҳимояланган.

БАХТ ЭШИГИ ОЧИЛСИН!

Газетани олганим заҳоти "Бахтли бўлинг" руқнидаги инсонлар тақдирига оид воқеаларни қизиқиб ўқийман. Негаки, шу саҳифа баҳонасида ўз жуфтини топаётганлар бошқалар қатори мени ҳам қувонтиради.

Биз оилада беш қиз, бир ўғилмиз. Опаларим ҳаммаси бахтли ҳаёт кечиради. Улар билан фахрланаман. Чунки барчаси менга меҳрибон, жон қойишиб туришади. Уйимизга совчилар келса, елиб-югуриб кутиб олишади. Лекин негандир бахтим очилиши қийин бўлапти. Касб-хунар коллежининг бухгалтерия бўлимини тугатганман. Ундан ташқари пишириқлар курсида ҳам ўқиб, сертификат олганман. Ҳозирги кунда уйда ўтириб, буюртма асосида ширин-ширин торт, пишириқлар тайёрлаб сотаяпман. Мижозларим бундан хурсанд. Уй-рўзгор юмушлари, ош-овқат пишириш менинг зиммамда. Инсон ўзига ёққан ишни қилса, ундан завқланаркан. Лекин мен ҳам чиройли бир оилага келин бўлиб, қайнона-қайнотанинг хизматини қилиб, дуосини олгим келади. Қанийди бир меҳрибон инсон бўлса, ҳар кун уни ёруғ юз билан кутиб олсам.

Ёшим 26 да. Ўзимдан 3-4 ёш катта, қўлида тайинли хунари бор, уйли-жойли сурхондарёлик йигит билан танишиб, бахтли ҳаёт кечирсам дейман.

ДИЛОБАР,
Сурхондарё вилояти.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

Тақинчок таққанингизда терига қора из қолдирса, унинг ички қисмига рангсиз тирноқ бўёғи суртиб қўйинг. ***

Ҳамир ошишини секинлаштиришни истасангиз, унинг устига намланган хитой қоғозини ёпиб қўйсангиз қийо.

Уйқудан олдин кўп суюқлик ичманг, акс ҳолда тонгда кўз остида шишлар пайдо бўлиши мумкин. ***

Гўшт, тухум ва сутли маҳсулотларни кам истеъмол қилиш В12 витамини етишмаслигига сабаб бўлади. Бу эса камқонликни келтириб чиқаради. Ушбу витамин айниқса, болалар учун жуда муҳим. ***

Гўшт маҳсулотларини қовуришда сариёғга бир оз томат пастаси қўшсангиз, у янада мазали бўлиб пишади.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро ва Самарқанд томонларда тўйлар кураш-сиз, кўпқарисиз ўтмайди. Бугун дунёнинг манамен деган полвонлари ҳам тан бераётган ўзбек Алпомишларининг аксарияти ана шундай давраларда чиниққан, танилган.

ПОЛВОНЛАРДАН ПОЛВОН КЕЛАР

...Аширбой Улаш бобонинг кенжаси, яъни «супрақоқди»си бўлгани боис отаси уни катта давраларга қўймас, ҳали ёшсан, синиб кетасан, сал-пал пишигин, деб аярди. У бўлса қараб туролмасди, каттами-кичикми, оғирми-енгилми, фарқи йўқ, югуриб баковулнинг олдида чопиб чиқиб кетаверарди. Ўша куниям шундай бўлди. Чироқчининг Умакай қишлоғида катта кураш ўтаётганди. Биринчи товоқ қўйилган, зоти ҳам чакимас. Номдор полвон салобат билан чиқиб товоқни кўтарди. Даврабоши ҳайқирди: «Ким талабгор бўлса ўртага чиқсин!» Аширбой отасининг қаршилигига ҳам қарамай, секин давра айланди. Шивир-шивир бошланди: «Аширни биринчи кўлдаёқ отиб юборса керак, аттанг, тенгига чиқмайди?»... Полвонликнинг ҳам ўзига хос сир-синоатлари бўлади. Катта полвон аёнага кўра,

чоллардан дуо олди-да, эндигина мўйлаби сабза урган 17 ёшларни қоралаб қолган йигитчага беписанд қараб қўйди. Унинг шашти баланд ва энг муҳими, унинг кўзлари ёниб турарди. Орадан икки дақиқа ҳам ўтмади — ҳали елкаси ер кўрмаган таниқли полвонни Аширбой қандай усул кўлаб йиқитиб қўйганини биров кўрди, бировлар кўрмай ҳам қолди... Шу кундан бошлаб Ашир полвон элга танилди, бир

неча йил давраларни гуллатди. Сўнг...

Отасининг маслаҳати билан уйланди, кетма-кет фарзандлар туғилди. Ашир полвон ўғлига яхши ниятлар билан машхур спортчилардан бири, бухоролик Ақобир Қурбонова ихлос қўйиб, Ақобир деб исм қўйди. Сал суяги қотган, кураш сирларини ўргатди, ўзи билан тўйларга олиб бориб, давраларга туширди...

От изини той босар, деганларидек, бугун Ақобир Самарқанд вилоятининг Тойлоқ туманидаги олимпия захиралари коллежидан таҳсил кўрапти. Республика миқёсида

Сулала

ўтказилаётган турли мусобақаларда ўз вазн тоифаси бўйича бир неча бор соҳибдор бўлди. «Ақобирдан умидимиз катта, у ҳозир иккинчи босқичда ўқиётган бўлса-да, ўз тенгқурлари орасида эччиллиги, дадиллиги ва энг муҳими, спортга бўлган меҳри баландлиги билан ажралиб туради», дейди коллеж мураббийи Сардор Совриқов.

— Бу даргоҳда ёшлар учун яратилган шароитларни кўриб, ўзимнинг ёшлик йилларим эсимга тушади, — дейди Ақобирнинг отаси Ашир Хидиров. — У даврларда бундай спорт заллари, махсус мактаблар қаерда эди, ҳатто мактабларда ҳам спорт тўғрақлари номини бора эди. Энди қаранг, Президентимиз раҳнамолигида ўқувчилар, талаба ёшлар учун ўзига хос мусобақа университети ва бошқа қатор беллашувлар ўтказилляпти. Албатта бундай имкониятлар фарзандларимизни чиниктиради, биз ота-оналарни эса руҳлантиради.

Илҳом ЖУМАНОВ,
«Оила ва жамият» мухбири.

Э Ё Л О Н!

Тошкент шаҳридаги
7-АВТОКОРХОНА ОАЖга
«Д» тоифасига эга бўлган
ҳайдовчилар
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ!

Ҳайдовчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи:

«Мерседес – Бенц» русумли автобусларда 750–850 минг сўм.
«Isuzu» русумли автобусларда 500–600 минг сўм.

Автокорхона «В. С.» тоифасига эга бўлган ҳайдовчиларни ҳам чиптачи лавозимига ишга таклиф қилади ҳамда улар корхона томонидан «Д» тоифасига ўқитилади.

7-АВТОКОРХОНА
ОАЖ МАЪМУРИЯТИ

Мурожаат учун тел: 279-95-34.

РЕКЛАМА

ВАЛЮТА АЛМАШТИРМОҚЧИМИСИЗ?

Валюта алмаштириш операциялари ҳақида маълумот берсангиз.
С. Усмонов.

Мамлакатимизда валюта алмаштириш операцияларини амалга ошириш механизмини тақомиллаштириш мақсадида жорий йилнинг 30 январь кунин Президентимизнинг «Жисмоний шахсларга хорижий валютани сотиб олганлигини тасдиқловчи белгиланган шаклдаги маълумотномани беради. Юртимизда резидентлари — жисмоний шахслардан ва норезидентлардан хорижий валютани сотиб олиш ваколатли банклар

Савол-жавоб

Мазкур Қарорга мувофиқ, юртимиз резиденти — жисмоний шахс ваколатли банкда ўрнатилган тартибда халқаро тўлов картасини очиши мумкин бўлиб, хорижий валютани сотиб олиш учун ваколатли банкка шахсини тасдиқловчи ҳужжат (паспорт, яшаш гувоҳнома, ҳарбий хизматчилар учун ҳарбий билет)ни, шунингдек, валюта айирбошлаш операциясини амалга ошириш учун депозит ҳисобида миллий валютадаги зарур пул маблағлари мавжуд бўлган пластик банк картасини тақдим этиши зарур бўлади.

Ваколатли банк шахсий пластик банк

кارتасида миллий валютадаги пул маблағлари етарли эканлигини текширади. Хорижий валютани операция амалга оширилган кунин белгиланган айирбошлаш курси бўйича халқаро тўлов картасига ўтказиш ҳамда жисмоний шахсга хорижий валютани сотиб олганлигини тасдиқловчи белгиланган шаклдаги маълумотномани беради. Юртимизда резидентлари — жисмоний шахслардан ва норезидентлардан хорижий валютани сотиб олиш ваколатли банклар

томонидан қандай тартибда, ваколатли банклар ва уларнинг филиаллари биноларида, аэропортларда, темир йўл вокзалларида, меҳмонхоналарда, ички ишлар органларининг кириш, чиқиш ва фуқаролиқни белгилаш бошқармалари (бўлимлари)да, шунингдек, божхона постларида жойлашган айирбошлаш шахобчалари орқали чекланмаган миқдорда амалга оширилади. Валюта айирбошлаш операциялари билан шуғулланувчи банкларнинг тегишли бўлинмалари аҳолига тезкор ва сифатли хизмат кўрсатиши зарур бўлади.

Саволга Пастдарғом туман 3-сон ДНИ нотариуси Мадина НАБИЕВА жавоб берди.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига таклиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шима, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).
Тиббий массаж — 2 ой. Нўқтали — 1 ой.
Торт ва пиширчиқлар — 2 ой.
Олий торт безатиш курси — 1 ой.
Уйғур, Европа таом ва салатлари — 2 ой.
Жаҳон таомлари — 1 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.

Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлиқ — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Тирноқ, киприк устириш ва диплелация - 1 ой.
Каштачилик — 3 ой (машинкада вишивка).
Тикувчилик — 2-3 ой.
Инглиз тили — 3 ой, рус тили — 3 ой, турк тили — 3 ой, корейс тили — 3 ой.
Бисер, яъни муноқ тикиш — 2 ой.
Декоратив гул, сарпо қути ва саватлар ясаш — 2 ой.
Бисердан гуллар, дарахтлар ясаш — 2 ой.
Карвинг (мева ва सबзавотлардан композиция ясаш) — 3 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой, Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёт билан. Ётоқхона мавжуд.

Ўқиниш тугатгандларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзое 1-уй 31-хона.

МУЎЖАЛ: Юнусобод дехқон бозори бош тарафи орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18" дан 22" гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йули кўчаси 4-уй 40-хона. МУЎЖАЛ: Қўйлиқ киним бозори рўпарасида. ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом аялуд учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмунини учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:

Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Ҳамроҳон МУСУРМОНОВА
Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ
Мусахҳилар — Саидғана САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБоеВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 528. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ, Адади — 9832. Баҳоси келишилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 234-76-08
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

12345